Politechnika Warszawska Wydział Elektroniki i Technik Informacyjnych

Analityczne bazy danych Projekt część 2

HURTOWNIA DANYCH

Spis treści

1.	Cel	pro jektu 2
2.	Fakt	1
	2.1.	Modelowanie hurtowni danych
		2.1.1. Schemat
		2.1.2. Schemat w Toad Data Modeler
		2.1.3. Wymiary
		2.1.4. Tabela faktów
	2.2.	Modelowanie ODS
	2.3.	Opracowanie mechanizmu przyrostowego względem źródeł danych
	2.4.	Opracowanie ETL do ODS
	2.5.	Opracowanie ETL do DW
3.	Fakt	2 - akcja marketingowa
٠.		Modelowanie hurtowni danych
	0.1.	3.1.1. Schemat
		3.1.2. Schemat w Toad Modeler
		yy
	0.0	3.1.4. Tabela faktów
	3.2.	Modelowanie ODS i stałego wymiaru czasu
		3.2.1. Schemat w Toad Modeler
	3.3.	Opracowanie mechanizmu przyrostowego względem źródeł danych
	3.4.	Opracowanie ETL do ODS
	3.5.	Opracowanie ETL do DW
		3.5.1. Przykład ładowania hurtowni 22

1. Cel projektu

Celem projektu było opracowanie oraz zaimplementowanie hurtowni danych przy użyciu narzędzi takich jak:

- Questa Toad Data Modeler 7.2,
- SQL Server Management Studio 19,
- Visual Studio 2019 plus SSDT.

Hurtownia ma zapewnić co najmniej możliwość gromadzenia i analizowania danych dotyczących sprzedaży i obłożenia atrakcji, jak też kosztów pracowniczych i przeprowadzanych akcji marketingowych, w tym ich kosztów.

2. Fakt 1

Jako temat hurtowni danych obrany został bilet, a konkretnie - sprzedaż biletów, dlatego faktem 1. został bilet (FaktBilet). Dobranymi jego wymiarami są wymiary: atrakcji (dimAtrakcje) oraz czasu (dimCzas). Poziom ziarnistości zbieranych danych:

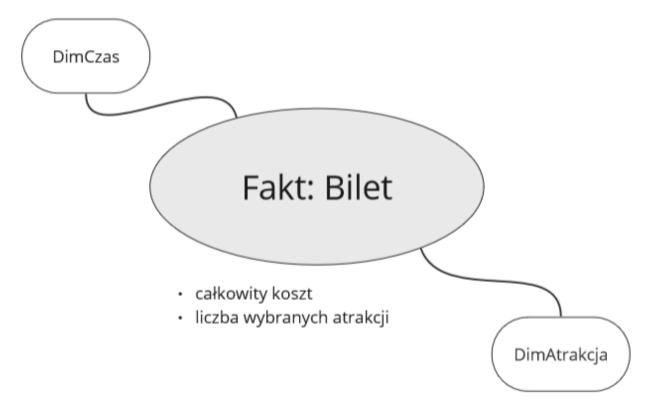
- atrakcje na poziomie pojedynczej atrakcji w konkretnym parku,
- czas na poziomie dziennym.

Wymiary mają atrybuty o hierarchiach opisanych w tabelach 1-3. Zdefiniowanymi miarami są całkowity koszt biletów oraz liczba atrakcji wybranych na bilecie.

2.1. Modelowanie hurtowni danych

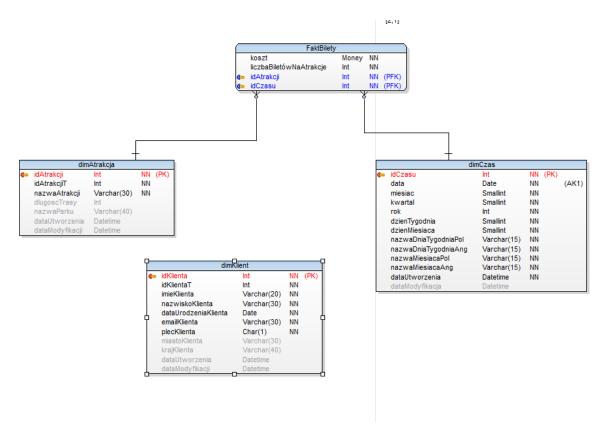
Na początkowym etapie projektowania hurtowni założono, że jednym z wymiarów tabeli faktów Bilet będzie dimKlient. Takie ustawienie jednak okazało się bardzo trudne w implementacji, zdecydowaliśmy się więc zostawić tylko 2 wymiary - dimAtrakcje oraz dimCzas.

2.1.1. Schemat

Rysunek 1: Schemat tematu.

2.1.2. Schemat w Toad Data Modeler

Rysunek 2: Schemat tabeli faktów Bilet.

2.1.3. Wymiary

Atrybut	Typ i dziedzina	Czy obowiązkowy?	Opis
idKlienta	Int	Tak	Unikatowy numer klienta
idKlientaT	Int	Tak	Pomocniczy numer klienta
imieKlienta	Varchar(20)	Tak	Imię klienta
nazwiskoKlienta	Varchar(30)	Tak	Nazwisko klienta
dataUrodzeniaKlienta	Date	Tak	Data urodzenia klienta
emailKlienta	Varchar(30)	Tak	Adres E-mail klienta
plecKlienta	plecD	Nie	Płeć klienta (wartość ze zbioru: {'K', 'M'})
miastoKlienta	Varchar(20)	Tak	Miasto zamieszkania klienta
krajKlienta	Varchar(20)	Tak	Kraj zamieszkania klienta

Tabela 1: dimKlient (nieużyte)

Atrybut	Typ i dziedzina	Czy obowiązkowy?	Opis
idAtrakcji	Int	Tak	Unikatowy numer atrakcji
idAtrakcjiT	Int	Tak	Pomocniczy numer atrakcji
nazwaAtrakcji	Varchar(30)	Tak	Nazwa atrakcji
dlugoscTrasy	Int	Nie	Długość trasy (jeśli atrakcja to np. rollercoaster)
nazwaParku	Varchar(30)	Tak	Nazwa parku, do którego należy atrakcja
dataUtworzenia	Datetime	Tak	Data utworzenia rekordu
dataModyfikacji	Datetime	Tak	Data ostatniej modyfikacji rekordu

Tabela 2: dimAtrakcja

Atrybut	Typ i dziedzina	Czy obowiązkowy?	Opis
idCzasu	Integer	Tak	Unikatowy numer czasu
data	Date	Tak	Data
miesiac	SmallInt	Tak	Numer miesiąca
kwartal	SmallInt	Tak	Numer kwartału
rok	Int	Tak	Rok
dzienTygodnia	$\operatorname{SmallInt}$	Tak	Numer dnia tygodnia
dzienMiesiaca	$\operatorname{SmallInt}$	Tak	Numer dnia w miesiącu
nazwaDniaTygodniaPol	Varchar(15)	Tak	Nazwa dnia tygodnia (po polsku)
nazwaDniaTygodniaAng	Varchar(15)	Tak	Nazwa dnia tygodnia (po angielsku)
nazwaMiesiacaPol	VarChar(15)	Tak	Nazwa miesiąca (po polsku)
nazwaMiesiacaAng	VarChar(15)	Tak	Nazwa miesiąca (po angielsku)
dataUtworzenia	Datetime	Tak	Data utworzenia rekordu
dataModyfikacji	Datetime	Nie	Data ostatniej modyfikacji rekordu

Tabela 3: $\dim Czas$

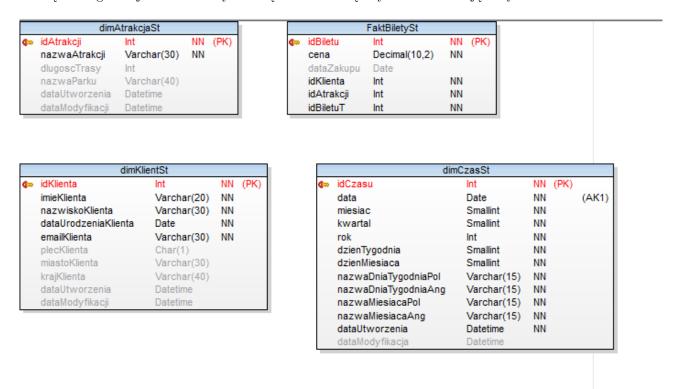
2.1.4. Tabela faktów

Atrybut	Typ i dziedzina	Czy obowiązkowy?	Opis
idCzasu	Int	Tak	Unikatowy identyfikator czasu
idKlienta	Int	Tak	Unikatowy identyfikator klienta
idAtrakcji	Int	Tak	Unikatowy identyfikator atrakcji
koszt	Money	Tak	Koszt biletu
liczbaWybranychAtrakcji	Int	Tak	Liczba atrakcji wybranych na bilecie
dataZakupu	Datetime	Tak	Data zakupu biletów

Tabela 4: FaktBilety

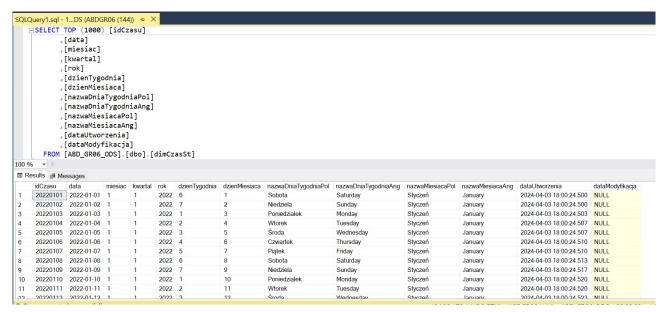
2.2. Modelowanie ODS

ODS - magazyn danych operacyjnych, warstwa znajdująca się pomiędzy źródłami a centralną hurtownią danych. To do niej najpierw ładowane są dane, zanim załadowane zostaną do hurtowni. Warstwa ta umożliwia "odciążenie" głównej hurtowni danych z części zadań związanych z aktualizacją danych.

Rysunek 3: Schemat ODS.

Stały wymiar czasu został załadowany za pomocą skryptu SQL na okres 10 lat (2022-2032) i jest to tabela wymiaru która jest współdzielona między dwoma faktami.

Rysunek 4: Tabela wymiaru stałego Czas

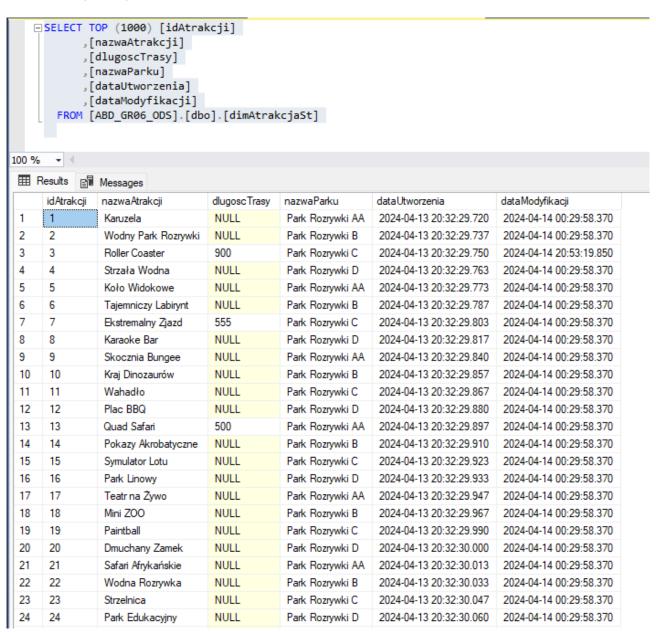
2.3. Opracowanie mechanizmu przyrostowego względem źródeł danych

Mechanizm przyrostowy (ang. incremental mechanism) to podejście w systemach przetwarzania danych, które polega na identyfikowaniu i ładowaniu tylko tych rekordów, które uległy zmianie od czasu ostatniego przetwarzania, zamiast ładować całą zawartość źródłowej bazy danych lub tabeli przy każdym cyklu przetwarzania. Mechanizm przyrostowy analizuje zmiany (np. nowe lub zaktualizowane rekordy) i w odpowiedni sposób aktualizuje docelową bazę danych, magazyn danych lub inną formę systemu.

Mechanizm przyrostowy ma na celu zmniejszenie obciążenia systemu poprzez minimalizację zbędnego przetwarzania danych, szczególnie w przypadku dużych zbiorów danych. Dzięki temu można oszczędzić zasoby obliczeniowe, czas i przepustowość sieci, minimalizując jednocześnie opóźnienia i czas potrzebny na aktualizację danych.

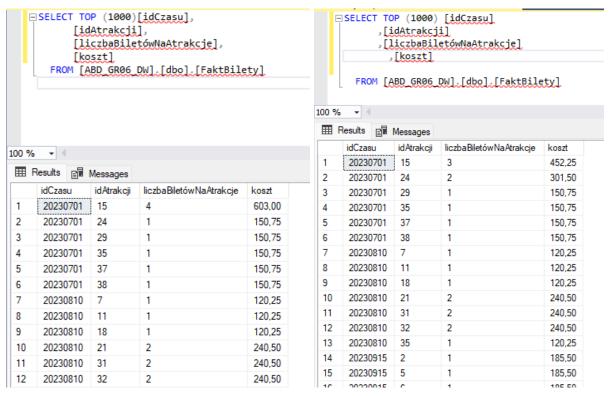
W celu utworzenia mechanizmu przyrostowego względem źródeł danych, do każdego wymiaru zostały dodane pola dataUtworzenia oraz dataModyfikacji typu Datetime. Pole dataUtworzenia przechowuje informacje o czasie utworzenia danego rekordu w bazie danych. Można dzięki temu śledzić, kiedy dane zostały wprowadzone do systemu, co może być przydatne do analizy danych historycznych. Analogicznie, dataModyfikacji wskazuje na czas ostatniej modyfikacji danego rekordu. Umożliwia to monitorowanie zmian w danych oraz identyfikację czasu aktualizacji danych. Dzięki temu możemy dowiedzieć się, kiedy dane zostały zmienione i załadować je od nowa.

Dodanie tych atrybutów w bazie SRC1:

Rysunek 5: Data utworzenia i data modyfikacji.

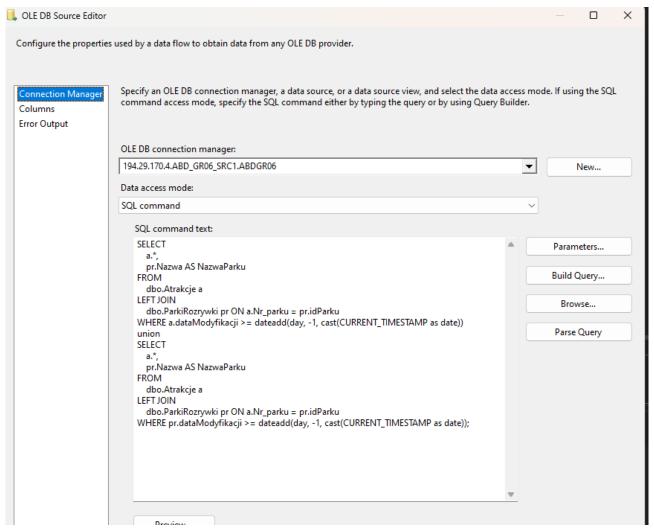
Przykład działania mechanizmu przyrostu względem źródeł danych:

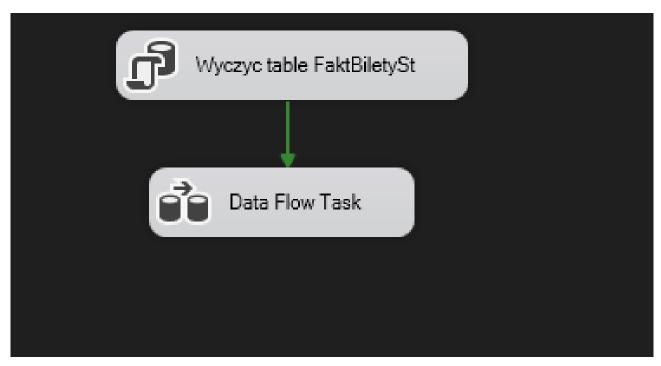
Rysunek 6: Przykład działania na tabeli faktów Bilet - przed zmianą rekordu nr 2 (po lewej) oraz po zmianie ilości sprzedanych biletów (po prawej).

2.4. Opracowanie ETL do ODS

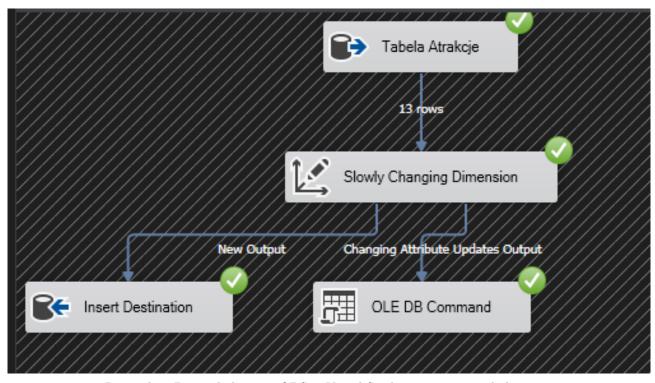
ODS znajduje się w warstwie pomiędzy źródłem a hurtownią danych, zatem dane do niego ładowane są bezpośrednio ze źródła. Za ich ładowanie odpowiada ETL, którego zaprojektowanie jest bardzo ważnym krokiem w projektowaniu systemów hurtowni danych.

Rysunek 7: Ładowanie danych do ODS - polecenie SQL.

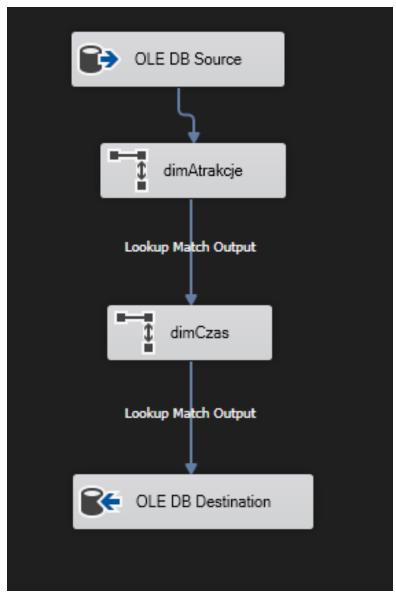
Rysunek 8: Czyszczenie tabeli faktów Bilet przed przesłaniem zmian.

Rysunek 9: Proces ładowania ODS w Visual Studio - poprawne załadowanie.

2.5. Opracowanie ETL do DW

DW, czyli sama hurtownia danych, także musi skądś otrzymywać dane. Do tego celu ponownie używa się narzędzia ETL, aby transportowało dane z warstwy pośredniej ODS do DW. Poniższy rysunek obrazuje schemat działania opracowanego narzędzia:

Rysunek 10: Schemat działania ETL do DW.

3. Fakt 2 - akcja marketingowa

W przypadku Faktu dotyczącego bazy danych Akcji Marketingowej uznano za tabele faktów samą Akcję Marketingową i stworzono 4 tabele wymiarów: dimKanal, dimCzas, dimUczestnik oraz dimAkcja. Główymi miarami do analizy w tabeli faktów jest całkowity koszt oraz liczba uczestników jako że są to atrybuty sumowalne i posłużą nam pod kątem analizy w kolejnych etapach. Analiza ma dotyczyć kosztów akcji oraz też liczby uczestników w zależności od pory roku czy innych czyników.

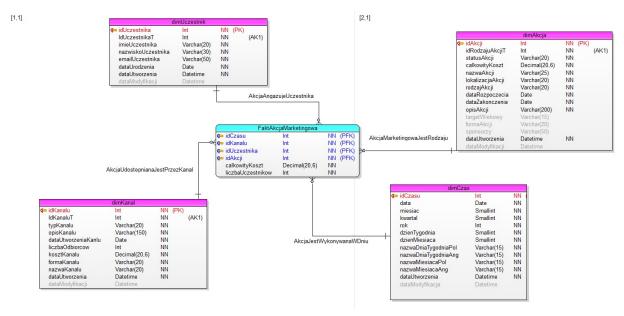
3.1. Modelowanie hurtowni danych

3.1.1. Schemat

Rysunek 11: Schemat tematu.

3.1.2. Schemat w Toad Modeler

Rysunek 12: Schemat hurtowni danych

3.1.3. Wymiary

Tabela 5: dimUczestnik

Atrybut	Typ i dziedzina	Czy obowiązkowy?	Opis
idUczestnika	Integer	Tak	Unikatowy numer uczestnika akcji
idUczestnikaT	Integer	Tak	Pomocniczy numer uczestnika akcji
imieUczestnika	VarChar(20)	Tak	Imię uczestnika akcji
nazwiskoUczestnika	VarChar(30)	Tak	Nazwisko uczestnika akcji
emailUczestnika	Varchar(50)	Tak	Email uczestnika
dataUrodzenia	Date	Tak	Data urodzenia uczestnika
dataUtworzenia	DateTime	Tak	Data utworzenia wiersza
dataModyfikacji	DateTime	Nie	Data modyfikacji wiersza

Tabela 6: dimAkcja

Atrybut	Typ i dziedzina	Czy obowiązkowy?	Opis
idAkcji	Integer	Tak	Unikatowy numer akcji
idAkcjiT	Integer	Tak	Pomocniczy numer akcji
statusAkcji	VarChar(20)	Tak	Aktualny status akcji
calkowityKoszt	Decimal(20,6)	Tak	Całkowity koszt akcji
nazwaAkcji	Varchar(25)	Tak	Nazwa akcji
dataRozpoczecia	Date	Tak	Data rozpoczęcia akcji
dataZakonczenia	Date	Tak	Data zakończenia akcji
opisAkcji	Varchar(200)	Tak	Opis akcji
targetWiekowy	Varchar(15)	Nie	Target wiekowy akcji
formaAkcji	Varchar(20)	Nie	Forma akcji
sponsorzy	Varchar(50)	Nie	Sponsorzy akcji
dataUtworzenia	DateTime	Tak	Data utworzenia wiersza
dataModyfikacji	DateTime	Nie	Data modyfikacji wiersza

Tabela 7: dimKanal

Atrybut	Typ i dziedzina	Czy obowiązkowy?	Opis
idKanalu	Integer	Tak	Unikatowy numer kanału
idKanaluT	Integer	Tak	Pomocniczy numer kanału
typKanalu	VarChar(20)	Tak	Typ kanału
opisKanalu	Varchar(150)	Tak	Opis kanału
dataUtworzeniaKanalu	Date	Tak	Data utworzenia kanału
liczbaOdbiorcow	Integer	Tak	Liczba odbiorców kanału
kosztKanalu	Decimal(20,6)	Tak	Całkowity koszt kanału
formaKanalu	Varchar(20)	Tak	Forma kanału
nazwaKanalu	Varchar(20)	Tak	Nazwa kanału
dataUtworzenia	DateTime	Tak	Data utworzenia wiersza
dataModyfikacji	DateTime	Nie	Data modyfikacji wiersza

Tabela 8: dimCzas

Atrybut	Typ i dziedzina	Czy obowiązkowy?	Opis
idCzasu	Integer	Tak	Unikatowy numer czasu
data	Date	Tak	Data
miesiac	Smallint	Tak	Miesiąc
kwartal	Smallint	Tak	Kwartał
rok	Integer	Tak	Rok
dzienTygodnia	Smallint	Tak	Dzień tygodnia
dzienMiesiaca	Smallint	Tak	Dzień miesiąca
nazwaDniaTygodniaPol	Varchar(15)	Tak	Nazwa dnia tygodnia po polsku
nazwaDniaTygodniaAng	Varchar(15)	Tak	Nazwa dnia tygodnia po angielsku
nazwaMiesiacaPol	Varchar(15)	Tak	Nazwa miesiąca po polsku
nazwaMiesiacaAng	Varchar(15)	Tak	Nazwa miesiąca po angielsku
dataUtworzenia	DateTime	Tak	Data utworzenia wiersza
dataModyfikacji	DateTime	Nie	Data modyfikacji wiersza

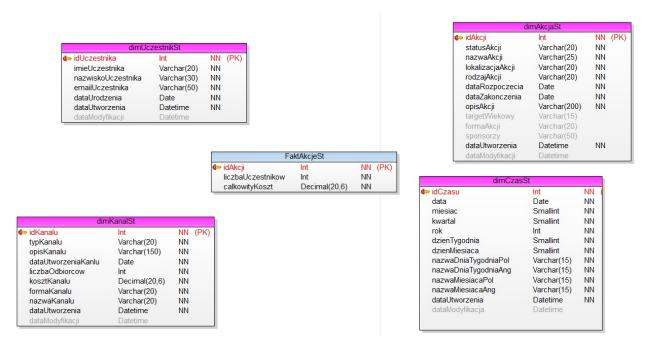
3.1.4. Tabela faktów

Tabela 9: FaktAkcjaMarketingowa

Atrybut	Typ i dziedzina	Czy obowiązkowe?	Opis
idCzasu	Integer	Tak	Klucz obcy unikatowy numer czasu
idAkcji	Integer	Tak	Klucz obcy unikatowy numer akcji
idKanalu	Integer	Tak	Klucz obcy unikatowy numer kanału
idUczestnika	Integer	Tak	Klucz obcy unikatowy numer uczestni- ka
calkowityKoszt	Decimal(20,6)	Tak	Całkowity koszt
liczbaUczestników	Integer	Tak	Całkowita liczba uczestników

3.2. Modelowanie ODS i stałego wymiaru czasu

3.2.1. Schemat w Toad Modeler

Rysunek 13: Schemat ODS

3.3. Opracowanie mechanizmu przyrostowego względem źródeł danych

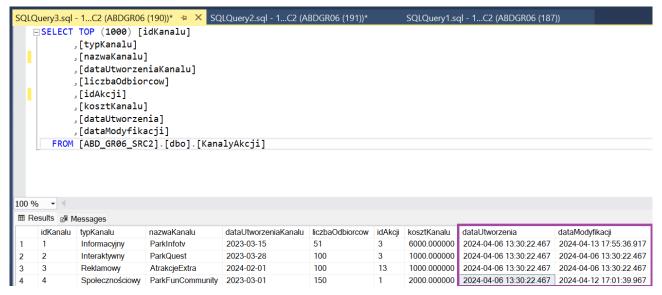
W celu opracowania mechanizmu przyrostowego względem źródeł danych, do każdego wymiaru zostały dodane pola dataUtworzenia oraz dataModyfikacji z odpowiednimi typami danych.

Pole data Utworzenia przechowuje informację o dacie i czasie utworzenia danego rekordu w bazie danych. Dzięki temu można śledzić, kiedy dane zostały wprowadzone do systemu, co może być przydatne do analizy danych historycznych.

Z kolei pole data Modyfikacji przechowuje informację o dacie i czasie ostatniej modyfikacji danego rekordu. To umożliwia monitorowanie zmian w danych oraz identyfikację, kiedy i przez kogo dany rekord został zmodyfikowany. Jest to kluczowe dla zachowania spójności i wiarygodności danych w systemie, a także dla śledzenia historii zmian.

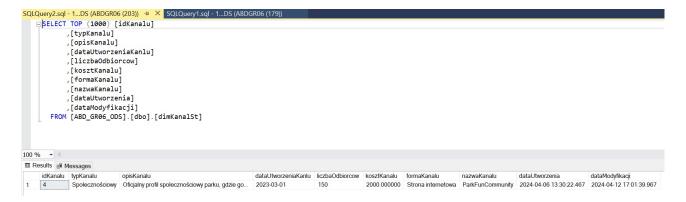
Dzięki temu mechanizmowi możliwe będzie skuteczne monitorowanie zmian w danych i identyfikacja ich źródeł oraz historii.

Dodanie atrybutów Data Modyfikacji i Data Utworzenia w bazie src2:

Rysunek 14: Data Utworzenia i data Modyfikacji

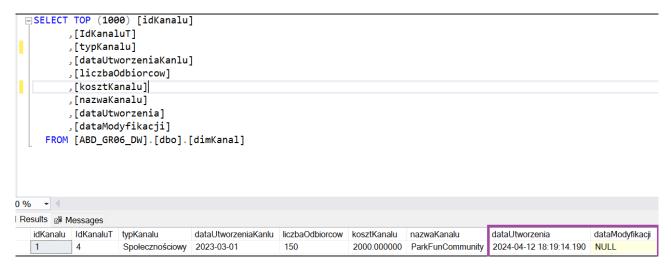
Przykład działania mechanizmu przyrostowego względem źródeł danych:

Rysunek 15: Przykład działania na tabeli wymiaru Kanał

W powyższym przykładzie można zauważyć, że do ODS dimKanal został dodany tylko jeden rekord, który uległ modyfikacji. Mechanizm przyrostowi dostarczył pełnej informacji o dacie i godzinie zmiany.

Dodawanie do hurtowni tylko tych rekordów, które uległy zmianie:

Rysunek 16: Przykład działania na tabeli wymiaru Kanał

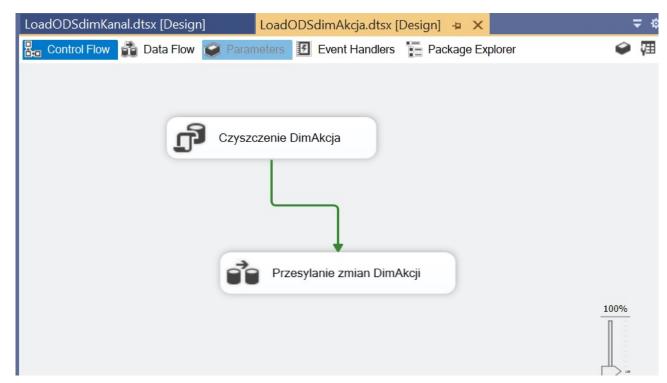
Na powyższym przykładzie można zauważyć że, do hurtowni został dodany tylko jeden rekord. W kolumnie dataUtworzenia podana jest dokładna data dodania rekordu do hurtowni, która jest inna w porównaniu do daty zmiany w źródle, ponieważ do późniejszej analizy interesuje nas, kiedy nowy rekord lub zmiana trafiły do bazy. Wartość dataModyfikacji jest równa NULL ponieważ od datyUtworzenia nie było żadnej modyfikacji.

3.4. Opracowanie ETL do ODS

Opracowanie ETL do ODS stanowi bardzo ważny krok w projektowaniu systemów informatycznych, zwłaszcza tych o złożonym charakterze biznesowym.

ODS pełni istotną rolę jako tymczasowy magazyn danych, który integruje dane z różnych źródeł, transformuje je oraz przechowuje w formie optymalnej do szybkiego dostępu i analizy.

Celem ODS jest zapewnienie jednolitego, zintegrowanego źródła danych, które stanowi solidną podstawę dla procesów decyzyjnych oraz operacyjnych w organizacji. Dzięki niemu odciążą się centralną hurtownię danych i można ją częściej aktualizować.

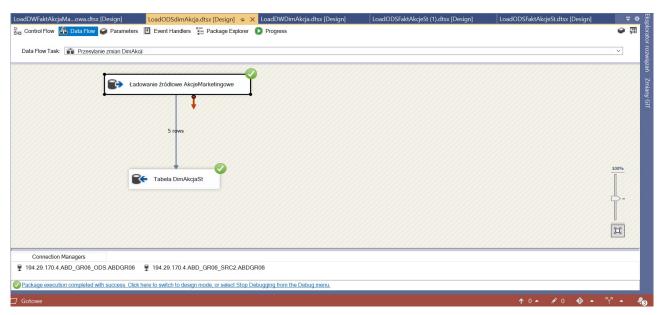

Rysunek 17: Przykład schematu ładowania ODS w Visual Studio

Ładowanie odbywa się w etapach - na początku następuje czyszczenie tabeli za pomocą operacji TRUNCATE a następnie dopiero przesyłanie zmian.

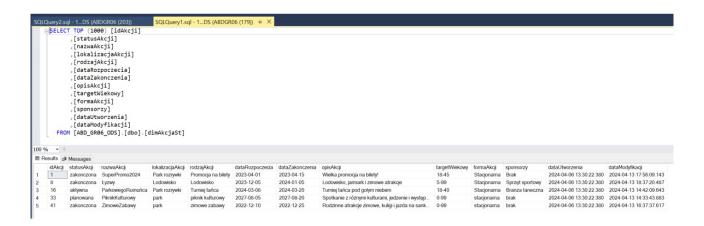
✓ General	
Name	Czyszczenie DimAkcja
Description	Execute SQL Task
✓ Options	
TimeOut	0
CodePage	1250
TypeConversionMode	Allowed
✓ Result Set	
ResultSet	None
✓ SQL Statement	
ConnectionType	OLE DB
Connection	194.29.170.4.ABD_GR06_ODS.ABDGR06
SQLSourceType	Direct input
SQLStatement	TRUNCATE TABLE dimAkcjaSt
IsQueryStoredProcedure	False
BypassPrepare	True

Rysunek 18: Czyszczenie wymiaru przed przesyłaniem zmian

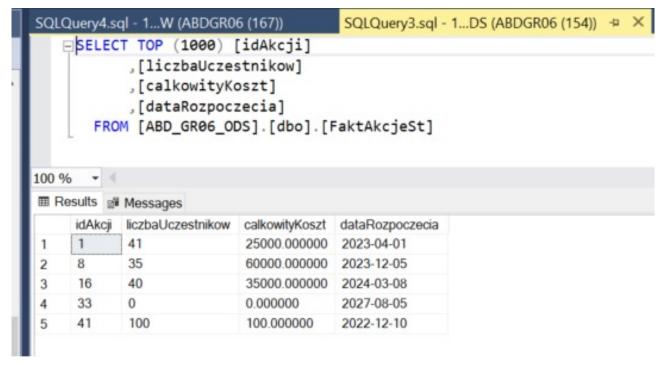
Rysunek 19: Przykład schematu ładowania ODS w Visual Studio

Na powyższym rysunku można zauważyć poprawne załadowanie się tabeli wymiaru dimAkcjaSt.

Rysunek 20: Przykład załadowanego wymiaru Akcja

Na rysunku 11 można zaobserwować jak wyglądają załadowane dane do bazy ODS, wraz z data utworzenią i datą modyfikacji która odpowiednio się zmienia wraz z jakąkolwiek modyfikacją danych.

Rysunek 21: Przykład załadowanego wymiaru FaktAkcjaSt

Na powyższym rysunku 14 można zauważyć załadowane dane do bazy ODS do Faktu. Jest tu idAkcji, data-Rozpoczecia jako indeks odnoszący się do wymiaru czasu oraz dwie miary sumowalne czyli liczba uczestników i całkowity koszt.

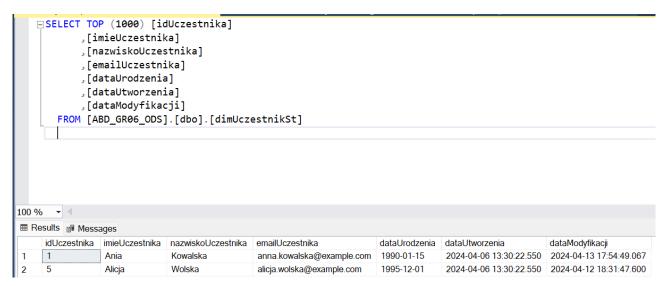
Brakuje tutaj natomiast id
Kanalu oraz id Uczestnika, zostały one usunięte ze względu na problemy z ich obsługą (proces
 ETL nie pozwalał na wielokrotne wykorzystanie tego samego indeksu id Akcji w przypadku uczestników i kanału). Pociąga to za sobą konsekwencje również w przypadku Faktu w centralnej hurtowni danych. Przed realizacją kolejnego etapu zamierzamy uzupełnić tą nieścisłość.

3.5. Opracowanie ETL do DW

Ostatnim etapem projektu było zasilenie docelowej hurtowni danych z warstwy poprzedniej czyli z warstwy pośredniej ODS, przechowującej dodane lub zmodyfikowane rekordy.

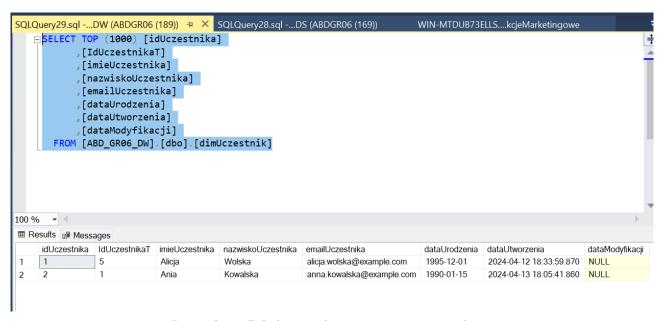
3.5.1. Przykład ładowania hurtowni

1. Zmiana rekordu z Anna na Ania w bazie źródłowej SRC2 i załadowanie do ODS:

Rysunek 22: Załadowanie zmiany do ODS.

2. Załadowanie zmienionego rekordu do hurtowni danych:

Rysunek 23: Załadowanie hurtowni ze zmianą na Ania.

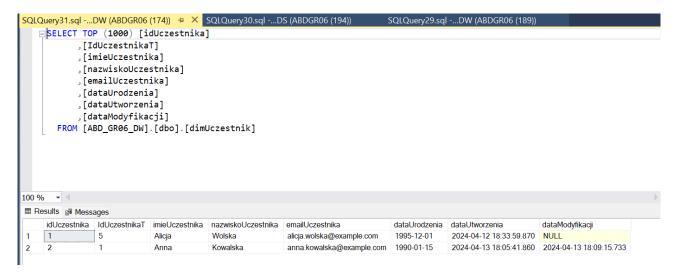
Widzimy, że w hurtowni zmiana została załadowana o godzinie 18:05.

3. Teraz z powrotem: Ania zostało zamienione na Anna w bazie źródłowej. Na początku dane również zostały załadowane do ODS.

Rysunek 24: Załadowanie ODS.

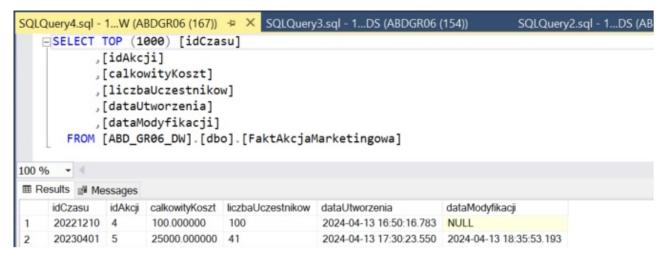
4. Ponowne ładowanie zmiany do hurtowni danych.

Rysunek 25: Załadowanie ODS

Widzimy, że cały proces przebiegł pomyślnie i finalnie otrzymano rekord w hurtowni z ponowną zmianą na Anna. Data Utworzenia została identyczna, zaś zmieniła się data Modyfikacji na 18:09.

Ładowanie faktu do hurtowni danych

Rysunek 26: Przykład załadowanego wymiaru FaktAkcja w DW

Na rysunku 16 widać przykład załadowanej tabeli faktów oraz przykład gdy dla id
Akcji = 5 zmienia się liczba uczestników co jest natychmiast odnotowy
wane poprzez kolumnę data Modyfikacji.